

WORKSHOP IN VIVO BEWIJST: door Liesbeth Melkert

HET ENE KLEDINGSTUK IS HET ANDERE NIET

Fotografie Rosell Heijmen

Op de eerste dag van het symposium werd de discussie regelmatig spon- taan onderbroken door een mini-mode- show. Modellen lieten ontwerpen zien van studenten die de afgelopen jaren zijn afgestudeerd. Op de bordjes die de modellen in hun handen houden, staan de naam van de modeontwerper en het jaar van afstuderen.

Wat betekent kleding nou eigenlijk? Welke rol spelen modeontwerpers bij het ontstaan van kledingcodes? En hoe ontstaat zo iets als 'de symboliek van een kledingstuk'? Deze vragen stonden centraal tijdens de workshop 'In Vivo' die in december 1996 plaatsvond op de Hogeschool voor de kunsten Arnhem.

Twee boeiende dagen gevuld met lezingen en discussies bestemd voor studenten modevormgeving. KaAp, het studium generale van de hogeschool, had verschil-

lende sprekers uitgenodigd om hun visie op de betekenis van kleding toe te lichten. Met name professor en publicist Bazon Brock, verbonden aan de universiteit van Wuppertal (D), hield een verhelderend betoog over de mogelijke betekenissen van kleding in het alledaagse gebruik. Brock is gespecialiseerd in esthetiek en design en ziet kleding als een grote symbolische wegwijzer.

De eerste dag van de workshop bestond uit een forum-discussie die perfect werd geleid door Gert Staal, publicist en adjunctdirecteur van het Vormgevingsinstituut. Alle deelnemers kregen bij binnenkomst een witte plastic jas en waren min of meer verplicht deze aan te trekken om zo hun eigen identiteit en hun tekens te verbergen.

De laboratoriumsfeer die daardoor ontstond, illustreerde het onderzoekende gehalte van de discussie. Er werden antwoorden gezocht op de vraag in hoeverre mode op dit moment nog vernieuwend en betekenisvol is. Of draait mode meer om het combineren van verschillende bestaande kledingvormen met een duidelijke code? Het viel niet mee conclusies te trekken, maar het werd wel duidelijk dat de betekenis van kleding afhangt van de omgeving waarin deze gedragen wordt.

Ook kwam naar voren dat sommige codes zomaar ontstaan, zonder dat een ontwerper of kledinglabel het kan voorspellen. Wie heeft ooit kunnen vermoeden dat het 'aussie-jasje' een topper onder de gabbers zou worden? De tweede dag stond geheel in het teken van sprekers uit binnen- en buitenland. Ieder had een eigen invalshoek om de betekenis van kleding te belichten. Lorna R. Ross is ontwerper/onderzoeker van Interval Research Corporation USA.

Zij beschreef het lichaam als 'een nieuw platform waarop de technologische ontwikkelingen in materialen en stoffen het grootste schokeffect zullen hebben in de toekomst'. Op die manier zal kleding eerder vanuit haar functie een symbolische waarde krijgen.

Het KaAp-project heeft bewezen dat je de betekenis van kleding en mode op verschillende manieren moet bekijken. Er is niet een zaligmakende visie, niet een zaligmakende trend. Soms krijg je niet wat je beoogt, soms overtreft het je stoutste dromen. De betekenis van kleding is een 'up-to-date' thema, waarover modeontwerpers zich steeds vaker zullen buigen.

Info kaAp (kunst actualiteiten Arnhem produkties), Onderlangs 9, 6812 CE Arnhem; T (026) 35 35 689.

MATERIAAL & TECHNOLOGIE

Door Ed van Hinte

NIEUWE WIELEN

Wie het wiel opnieuw uitvindt, verdient slechts hoon-gelach. Waardering zal hij niet krijgen.

Dat wil niet zeggen dat we alles weten over wat je met het wiel kunt doen. Er zullen heus toepassingen zijn te bedenken die logisch klinken, maar waar nog geen mens aan heeft gedacht. En daarbij: het wiel duikt nog regelmatig op als ei van Columbus. Een idee kan vreselijk flauw zijn, hoe geavanceerd en nieuw het ook is. In Kunststof Magazine van december staat een nieuwe polyamide met de naam Trogamid CX7323 vermeld.

Het materiaal is hard, maar uiterst veerkrachtig. Het kan goed tegen zonlicht en heet water en is bovenal doorzichtig. Als een materiaal zulke eigenschappen heeft, ligt het voor de hand dat je het verwerkt in het frame en de wielen van inline skates. Dankzij de transparante polyamide lijkt het dan net of je met vijftig kilometer per uur over de weg vliegt. De leverancier vindt het een attractieve gedachte, maar volgens mij is de Griekse god Hermes charmanter met zijn gevleugelde voeten.

KOGELKETING

Nee, dan is het toch leuker als iemand iets uitvindt dat bijna iedereen al kende als zijn broekzak.

Je hebt van die kettinkjes waar sleutels aan zitten, of een pen, of de stop van de wastafel. Ze bestaan uit gekoppelde kogeltjes. Een dergelijk principe is ideaal om een driedimensionale overbrenging te realiseren. Met behulp van de kogeltjes is het bijvoorbeeld mogelijk om een wiel dwars op de aandrijfrichting te plaatsen; ideaal voor waterfietsen. Je kunt bij wijze van spreken om een hoekje fietsen. Met het bekende kettinkje lukt dat niet, omdat de bolletjes scharnieren en bekneld raken bij een ronddraaiende beweging.

Polytechnisch Tijdschrift beschrijft nu een nieuwe vinding. Daarbij zitten de kogeltjes vast op een draad. De waarde van de uitvinding zit 'm vooral in het sluiten van de ketting. Je knipt de gewenste lengte af en bewerkt de kogeltjes aan de uiteinden zo, dat je ze samen kunt vastzetten in een zogehe- ten sluitkogel.

FRICTION STIR WELDING

In Engeland is een lasmethode met wrijvingswarmte ontwikkeld die geschikt is voor lange, rechte lasna- den. Friction stir welding heet ze. Vrij vertaald: wrijf- roerlassen. De methode werkt met een roterend wrijvingswiel. Wegens de enorme krachtsexplosies moeten de delen stevig tegen elkaar worden gedrukt. De laskop beweegt vervolgens, hel en ver- doemenis roerend, langs de lasnaad. Een gootvor- mige uitstulping schenkt het gesmolten metaal in de lasnaad. Het belangrijkste voordeel van deze technologie is dat ze schoon is. Bovendien zijn moeilijk lasbare legeringen beter te verbinden. Maar de onderlinge fixatie van onderdelen voorafgaand aan het lassen is lastig te verkrijgen. En de uitein- den van de naad vragen speciale aandacht.

Transparant Trogamid: Hfls Nederland bv, 0346-265811
Kogelketting: Bijl Holding, Warmenhuizen, 0226-393911
Friction Stir Welding: ESAB Nederland bv, Utrecht, 030-2485922